

AZ ŐRSÉG

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Előfizetési ár:

Egész évre	6.— kor.
Fél évre	3.— „
Negyed évre	1.50 „

Felelős szerkesztő:

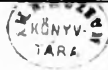
ZÖLDY LAJOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI-UT 18. SZ.

Hirdetéseket előnyös árak mellett vesz fel a kiadóhivatal.

Ázsiai állapotok.

Alig hogy pár komoly szót emeltünk az őrség érdekében, már is feltámadt ellenünk a terrorizmusnak minden ocsmány kísértete. Eszméink még alig csíráznak az őrség felvilágosodottabb tagjaiban, már is el kell tűrniök meggyőződésükért mindenféle szedett-vedett vádakat. Emellett a hatalmi erőszak lerombolni igyekszik mindazt, amit mi tenni, alkotni akarunk.

A szamosujvári fegyőréségnek van egy önszegélyző egylete, amely mintegy 9000 korona vagyonnal rendelkezik. Az egylet folyó hó 8-án közgyűlést tartott, melyen a nagy gyűlésen való képviseltetés céljából három bizalmi-férfiut választottak meg. Ezek részére egyben az egylet pénztárából 20—20 korona segélyt szavaztak meg, hogy utazási költségük legalább részben fedeztessék.

Mi történt azonban? Amikor az ülés jegyzőkönyve a fegyház igazgatójának bemutatott, ő egyszerűen az összeg leendő folyósítását megtagadta azzal az indokolással, hogy a szabályzat az egylet pénzének ilyen célokra való fordítását nem írja elő.

Igazán csodálatos, hogy ezt az érvelést az igazgató ur szájából halljuk!

Kérdezzük, vajjon előírja-e a szabályzat, hogy az őrség nyomorult fizetéséből elvont keserves fillérekből a főgymnasiumnak 100, a székely fürdőnek 40 koronát utalványozzanak, vagy hogy az őrtanyát szereljék fel az alap pénzéből fogásokkal, mosdótálakkal stb. Sőt még mást is kérdezzünk! Hol van az a közgyűlési jegyzőkönyv, amelyből kitérjük, hogy az ily célokra adott összegeket a gyűlés megszavazta?

Vajjon nem az igazgató Úr basáskodott ott?

Nem önhatalmulag utaltatta ki ezeket a pénzeket? Akkor nem támadt az a gondolata, hogy a pénz csak a fegyőrök özvegyeinek és árváinak segélyezésére lehet fordítani?

Igazán nevetséges dolog, ha egy művelt ember indokolásul olyasmivel áll elő, hogy az alapszabályok erre az esetre nem rendelkeznek. Ki mert volna álmodni az egylet alapításakor arról, hogy 1907-ben az őrségnek Budapesten nagy gyűlése lesz.

Tagadhatja-e az igazgató ur, hogy ez haladást jelent?

Mit akar tehát? El akarja zárni alárendeltjei előtt az utat, mely előrehaladásukhoz vezet? Vagy talán fél egy orrtól, mely felsőbb helyről jön? Legyen egész nyugodt igazgató ur, a nagygyűlés igazságügyminiszteri engedéllyel fog lefolyni, akkor Ön is engedélyezheti kegyesen.

Valamit még melleleg szeretnék kérdezni igazgató uramtól! Milyen az az *al-örparancsnoki* állás. Hol van az al-örparancsnok teendője és hatásköre körülírva. A szolgálati utasításban ilyen állást és címet nagyító üveggel sem találunk. Kérjük és egyszersmind figyelmeztetjük, írja csak szépen alá azt a jegyzőkönyvet, mert van még a szamosujvári fegyintézetnek több baja, amely elintézésre vár. Ne nyomja a lelkiismeretét az a 60 korona, melyet így az özvegyek és árváktól von el, legyen nyugodt, hogy a nagygyűlés nekik is többet fog érni, mint 60 koronát.

Még csak annyit, hogy igazgató ur különbséget tehetne a „szocialistáskodás“ és a mi mozgalmunk között.

Nem minden jogos követelés szocializmus még!

(zl.)

A rendkívüli nagy drágaság.

Ez év május havában a magyar állami altisztek és szolgák országos nyugdíjpótló- és segélyező-egyesületének évi közgyűlésén indítványt tettem volt arra, hogy az akkor már ijesztő módon mutatkozott általános drágaság enyhítésére, — addig is, míg a helyzetünk javítása végett több oldalról beterjesztett emlékiratok törvényhozásilag elintézését nyernek, — megfelelő drágasági pótlék eszközöltessék ki. A közgyűlés természetesen magáévá tette az indítványt, azonban mint illetékes helyről értesültem, az országház őszi megnyitásáig bizonyos okok miatt az arra vonatkozó kérvény az egyesületnél függőben tartatik. A kérelem támogatására az ország minden vidékéről hatósági piaci árjegyzék szereztetett volt be.

A tavaszi mostoha időjárás következtében az általános drágaság nagy mértékben fokozódott, így az akkor beszerzett árjegyzék ma már nem is mutatja a tiszta képet, tehát tárgyalanná vált. Most úgy gondolom, hogy ezek az árjegyzékek ez időszertint feleslegesek is, mivel nem képzelek az országban olyan embert, aki a jelenlegi kétségbeesítő drágaságról tudomással ne bírna, legyen az bármilyen jó módban élő, avagy más dolgokkal elfoglalt egyén. Mind a mellett számítva arra, hogy a tervezett nagygyűlés a drágasági pótlék kérvényezését szintén magáévá teszi s mert a piaci árjegyzék beszerzése semmi nehézségbe nem ütközik, célszerűnek tartanám, ha a felmenő bizalmi férfiak egy-egy ilyen árjegyzéket magukkal vinnének, hogy azokkal szükség esetén az e tárgyú kérvényt támogathatnák.

En a drágasági pótlék kieszközölését már a tavaszon az összes állami altisztek és hivatal-szolgákra, nem különben az őrség tagjaira értetem, ma is meg maradok ezen álláspontom mellett, mert a jelenlegi áldatlan időt mindannyian egyformán érezzük, hiszen mindaddig, míg az életfentartási dolgok árai alább nem szállanak. a mostani altiszti és szolgai fizetésből egy 5—6 tagu családot (az átlag ennyi) tisztességesen eltartani nem lehet.

Igen gyakran hallható ugyan egyes magasabb rangu egyénektől, hogy az altiszt és szolga helyzete tűrhető, mert nincsen „igénye“, továbbá azon jóakaratu figyelmeztetés, hogy „csak addig kell nyújtózkodni, ameddig a takaró ér“. Az ilyen jóindulatu vélemények és tanácsok, sajnos, lassanként elvesztik csillapító hatásukat, mert úgy magunknak, mint családtagjainknak egészséges jó táplálkozásra, meleg hajlékra, az időszaknak megfelelő tisztességes ruházatra, gyermekek

neveltetésére, betegség esetén gyógykezelésre csak lehet igényünk? Ezek mind oly elemi követelmények, amelyek bármelyikének elvonását, avagy csak természetellenesen való redukálását az ember sok esetben az életével fizetheti meg.

Hasztalan erőlködés egy olyan takaró alá huzódni, amely a legnagyobb mértékben összevont testet sem képes betakarni.

Egy nagyváradi napilapban olvastam azt a szintén jóakaratu tanácsot is, hogy „ha nem akarunk tönkre menni, óvakodnunk kell minden felesleges kiadástól.“ Ez a lap bizonyára nem értette jó indulatu figyelmeztetését az állami altisztek és szolgákra, vagy ha értette, akkor nem ismerte a helyzetet kellőképpen, mert azon a műveleten mi már régen túl vagyunk. Körülbelül három évvel ezelőtt, midőn a nagyobb drágaság felütötte a fejét, tényleg úgy igyekeztünk magunkon segíteni, egy kiló hus helyett fél kilót, egy liter tej helyett fél litert, egy pár tojás helyett csak egy tojást stb. vásároltunk. A dolog ment is valahogy, mert mindent pótolta az olcsó kenyér, de mit tegyünk most? Talán egészen lemondjunk arról, hogy gyermekeinknek legalább néha napján egy kis hust, tejet stb. táplálóból eledelt nyujtsunk, avagy arról, hogy elegendő kenyeret adjunk a kezébe, a szobát csak két naponként melegítsük be egyszer, télen lyukas cipőbe és nyári vékony ruhába járassuk őket?

Nem, ennyire nem mehetünk, ez több volna, mint embertelenség.

Teljes veszedelmet hozott reánk a kenyér és tüzelőanyagok rendkívüli megdrágulása. Hasábokat lehetne azon felül irni a különféle életfentartási cikkek árainak folytonos emelkedéséről, egy pár év óta nincsen nap, melyen arra ne ébrednénk, hogy egyik-másik cikknek az ára ne emelkedne. Honnan fedezi ezt egy olyan ember, akinek kizárólag a kis fizetésére kell támaszkodnia, az 50—60% általános ár-emelkedést hogyan bírja meg az a fizetés, amely évekkel ezelőtt szigorúan az akkori megélhetéshez lett megszabva?

Ma már az állami altisztek és szolgák egy csekély része a régebben megtakarított pénzcskéjéből, esetleg örökölt vagyonából pótolja az évi fizetését, a másik, a legnagyobb rész hitelre dolgozik, ez pedig igen rövid idő alatt kiszívja életerejét. A hitelre vásároló ember menthetetlenül veszedelembe kerül, mert kétszeresen van kiszolgáltatva az elárúsítók kapzsiságának, avagy nézheti-e egy ilyen megszorult ember, hogy drága árért mennyit és milyen anyagot kap?

Bizonyára nem, mert nagyon könnyen megtör-
ténhetik vele, hogy a hitelt elveszti.

Valóságos versengés folyik az életfentartási cikkek árainak emelése körül. Én bátran kimondom, hogy az áruk folytonos emelkedését nem egészen a cikkek hiánya, illetve azok előállításának módja, hanem bizonyos részében a lelketlen spekuláció és embertelen kapzsiság okozza; ma minden téren a kartell-rendszer dívik, elkezdve a piaci kofától a legnagyobb üzletáig egyetértéssel úgy állapítják meg az áruk árát, amiként önös érdekeiknek legjobban megfelel. A zavarosban halászni a jelszó. A szegénysorsu fogyasztó ez ellen alig védekezhetik, próbálja csak meg az egyetértéssel önérdékből megállapított árakból lealkudni, lenézés és kigunyolás lesz a jutalma, az elárusítók biznak a kartell erejében s tudják, hogy az életfentartási cikkek megvétele feltétlen szükségesség.

A termelő és elárusító minden létező, de igen sokszor nem is létező, csak kombinált okot megragad az árak emelésére s ha ez uton valamely cikknek az ára felemelkedett, nincs többé ok a leszállításra, itt van példának az egyik legfontosabb élelmi cikk: a marhahús. A marhaállomány ára már hetekkel ezelőtt 30—40 százalékkal esett, a mézárós azonban a húst ma is a régi árban adja.

Ezekhez az állapotokhoz tessék azután a jelenlegi altiszti és szolgai fizetést beosztani, előbb levonva a ruházatra, tüzelésre, világításra, tisztasági eszközökre és anyagra, gyermekek neveltetésére és gyógykezelésére (ez utóbbi minél sanyarubb az ellátás, annál gyakrabban fordul elő) előre nem látott kiadásokra szükséges összegeket, a maradék lenne felosztandó 5—6 tagu család élelmezésére, ez az eredmény azonban elveszi a kedvét bárkinek is azon további jóakaratu ajánlattól, hogy összességben kell huzódni.

Itt ezen művelettel már segíteni nem lehet, annál kevésbé sem, mivel közeleg a rémséges kiméletlen tél, maholnap elmarad a most még pótléknak kapható zöldfőzelék, tengeri stb. nyári és őszi eledel is, ellenben a zord tél tüzelő anyagot, meleg ruhát és jobb táplálkozást kíván.

Nekünk mindezeken segítenünk csak egy mód van, ezt azután családfentartói köteleességünk parancsolja is, mi az állam szolgálai vagyunk, máshonnan semmit nem várhatunk. Tehát a szolgálatadónkhoz, a magyar államhoz, — amelynek nemcsak szolgálai, hanem gyermekei is vagyunk, — illetve annak vezető férfiaihoz kell fordulnunk segítségért. Nem a dac, nem a követelés, hanem a hű szolgálai tiszteletteljes,

meggyőző, férfias kérelmének kell megnyilatkoznia. Kérve kérjünk annyit, amennyi az életfentartásához minden körülmények között elégséges lesz.

Oláh Lajos.

Ki legyen fogházfelügyelő, fogházőrmester és ki válassza a fogházi pályát?

Az 1873. II. t.-c. értelmében a kiszolgált altisztek a börtönszolgálatra s általában államszolgálatra igényt tarthatnak s előnnyel bírnak.

Ha valaki a közös hadseregben vagy a honvédségnél katonai kötelezettségének eleget tett és szolgálati idejét kitöltötte, 26 vagy 30 éves korában más szolgálat után kell néznie, mint azt a legtöbb kiszolgált altiszt tenni kénytelen; ilyennek kevés választási módja marad s ahhoz az álláshoz törekedik jutni, amely épen üresedésben van s a melyet megkaphat anélkül, hogy magával számolna: vajjon ezen állásra képes-e, vagy arra hajlandósággal bír-e? Ámbár minden állás bizonyos nehézségekkel jár és a katonai életnél nagyobb kényelmet ritkán biztosít, mégis általánosan elismert tény, hogy a börtönszolgálat a legnehezebb, nagy felelősséggel összekötött és silányul jutalmazott államszolgálatok közé tartozik.

A börtönszolgálati állást korántsem szándékom gyalázni, hanem csak őszinteséggel minden nehéz oldalt, veszélyeit és kísértéseit elő akarom sorolni.

Minden embernek más hajlandósága van, egyik ezen a pályán, másik pedig más pályán keresi szerencsét s egyik vagy másik hivatás iránt előszeretettel viseltetik s a szerint jövő tevékenységét s hatáskörét berendezni igyekezik.

Fölfogásom szerint minden embernél jövő pályája választásánál két indok irányadó: először az állásnak minősége s jövedelme, másodsor az állásnak hatásköre; azért minden gondolkodó ember abból induljon ki, hogy fáradozása ne csak reá, hanem az emberiségre is gyümölcsözőleg hasson.

Azon altiszt, ki a nehéz katonai szolgálatból kiszabadul, a szabadság után eped s szeretne jobban kénye s kedve szerint élni s nem a vezényszótól függni, idejét családi s baráti körben tölteni; de sajnos, mindezekről a börtönszolgálatban szó sem lehet, korán reggeltől sötét estig, sőt éjjelenként is kötelező szolgálatot tenni s gyakran egész heteken át a fogházból ki sem szabadul; ezen kilátások mellett az elhagyott katonai élet még szabadságnak tekintendő a börtönszolgálat szemből; mert a dolog veleje az: ámbár az őrszemélyzet önként vállalta magára a szolgálatot, de az némileg a rabok fogságát osztja. Aki ezen szolgálatot nem önként vállalta magára s csak a körülmények által kényszerített reá, az a börtönszolgálatra nem alkalmas, mivel állásában szerencsétlennek érezné magát.

Szeretném a börtönszolgálatban a legjobb, legtevékenyebb s legbecsületesebb férfiakat látni s forró kívánságom mindig az marad: hogy a szerencsétlen rabok valahára jó, lelkiismeretes, emberies és képzett felügyelő-személyzettel láttassanak el, mert csak így érhető el a kívánt eredmény. Azért tettem itt föladatommá a börtönszolgálat rossz oldalait egész őszinteséggel elősorolni, hogy mindenki, ki a börtönszolgálatnak akarja magát szentelni, annak elfogadása előtt magával számoljon s hogy számolhasson, mindenekelőtt tudnia kell, milyen helyzetbe lép, mi lesz kötelessége s hogy hivatása az, miszerint eltévedt embertársait nemcsak a ház szabályai szerint tartsa rendben, hanem, hogy emberies bánásmódja, becsületes magatartása és intelmei által a szerencsétlen családok és így az emberiség javára, mint megjavult egyént, vissza adni képes legyen.

A börtönszolgálat legrosszabb oldala a rabok személyiségében keresendő. Az őrszemélyzetnek a fogházban az emberi társaság legsőbb rétegével van dolga, kiknél hiányzik a szegény, jó és becsületérzés, mások iránti tisztelet; kik nem fogva föl az ember magasztos hivatását, nincs más céljuk, mint gonosz szándékuk foganatosítása; vannak ugyan kivételek, de igaz az is: „A fogházban érényhősöket ne keress.” A vád alá helyezés s elítélés a gonosztevőben bánatot nem gerjeszt, náluk a fegyelem az akaratot meg nem törli. A törvény bennök bosszút forral, a gyalázat pedig őket mentegetődzésre, gyűlöletre, gunyra és szemtelenségre ingerli és a tulszigor: ellenállásra, tettetésre és álnokságra szolgálhat okot. A felügyelő őrszemélyzet mindezeknek ki van téve a fogházban, mert rajta igyekeznek a rabok bosszút állni, mert ő benne képzeli ellenőket, aki kívánságaiknak utjában áll. A felügyelő őrszintén ember, kinek mája és epéje van, ki könnyen fölhevül, kinek gyenge oldalai is lehetnek s könnyen csalatkozhatik; ő folytonos félelemben él részint főbbvalóitól, kik őt felelősségre vonhatják, részint a rabok előtt, kik az életét még jobban elkeseríthetik és szolgálatát nehezíthetik; az ily helyzetben levő őrsnyomorult életet visel évről-évre a börtönszolgálatban, amelyre alkalmas soha sem volt s hozzá szokik szolgálatát kedvetlenül, morogva, káromkodva és szivtelenül teljesíteni, a rabok által magát gunyoltatni és gyűlöltetni anélkül, hogy az ellen, a raboktólí félelem miatt főbbvalóinál orvoslást kereshetne; ily felügyelő őrszintén bujában az ivásra adja magát s lassankint sülyed addig, míg rosszabb lesz a raboknál, kikkel összetart s kiktől megcsalvatva, bizalmát elvesziti, a szolgálatban semmi tekintéllyel nem bír; azért okvetlen szükséges, hogy a felügyelő őrs, mielőtt a szolgálatba lép, ismerje már milyen felelősséggel jár a börtönszolgálat s miképp és mily módon bírjon mindezeknek megfelelni.

Már most az a kérdés támad: ki lépjen a börtönszolgálatba, ha az oly sok keserűséggel és nagy felelősséggel van összekötve?

Aki jó szivü s erkölcsü, becsületes s erélyes, aki szánakozni tud megbotlott felebarátján, ki szánakozni tud továbbá azokon, kik sem szülői, sem testvéri, sem rokoni vagy baráti szeretetet nem ismernek s ha ismeretek is, abban a meggyőződésben vannak, hogy rossz tettük által azoknak bűt okoztak és rettegnek, hogy azok szeretetét elvesztették; ki minderre képesnek érzi magát, az bátran vállalhat börtönszolgálatot, mert arra alkalmas.

A letartóztatottak nagy része azon meggyőződésben él, hogy a nagy világon nem létezik egy sziv, mely irányában részvétellel viseltetne. Ilyenek gyakoriak s a társas fogságban gunyolódásnak vannak kitéve, mely őket az emberi társaság ellen még jobban fölizgatja s a szegény, mely tetteiket bélyegzi, nehezebb sullyal fekszik az ily szerencsétleneknek, mint a rossztett maga.

A balsors által ekkép sujított egyéneknek állapotán üdvösen csakis szivélyes bánásmód, vigasztalás s jó példaadás által lehet enyhíteni s ezen törekvés a felügyelő személyzetnek legszebb s legháládatosabb föladata s ha célját eléri, t. i., hogy a rabot balsorsával kibékíteni sikerül, ekkor fárasztó munkájának véghezvitelében félreérthetetlen elégtételt talál.

A szabad emberek, akikkel a felügyelő személyzet a fogházban érintkezésben jön, azok a fogházi tisztviselők. Ezeknek föladata az őrszemélyzetet vezérelni és szolgálatra buzdítani, hozzájuk fordulhatnak panaszaikkal és kéréseikkel, náluk kereshetnek tanácsot; de többnyire félnek a tisztviselőktől és kerülnek őket s inkább a rabokhoz huznak, holott a rabok minden lépésükre s beszédjükre ügyelnek s minden gyengeségüket, hibájukat, visszaélésüket, szivtelenségüket s kegyetlenségüket figyelemmel kísérik s ha a legcsekélyebbet tapasztalták náluk, nekik engedelmetlenek s irányukban bosszusak és az első alkalomnál följelentik.

Sokan találkoznak a rabok között, kik elhagyatva érzik magukat s a felügyelő személyzetnél bizalmat s szivélyességet keresnek, szivesen engedelmeskednek, ha tapasztalták, hogy velük jót akar az őrs, ami épen főfeladata, t. i., hogy a rabokat bizalmas, szivélyes s kedélyes bánásmód által megnyerje s meggyőzze, hogy ő csak hasznukat akarja s célja őket ismét jobb utra vezetni s hogy őket csupán a rend és a forbát tekintetéből tartja a házi fegyelem alatt; ha ezen meggyőződés a rabokban meggyökerezett, akkor javulásuk iránt a reményt föladni nem kell.

Nem akarom itt leírni, mert tudvalevő dolog, hogy minő személyzettel vannak jelenleg ellátva honunkban a börtönök, csak azt tartom szükségesnek előhozni, hogy a rabok közül számtalan hibát követ el a szakavatlan őrszemélyzet.

Iratokat másolni, adót behajtani, iratokat és leveleket hordozni, az irodát kitakarítani nem igen nagy föladat; hanem börtönfelügyelői szolgálatot teljesíteni nem oly könnyü, mint látszik.

A börtönszolgálat komolyságot, erélyességet s nagy

tapintatosságot igényel, mely a szigorú fegyelem összekötésével a rab fogságát bűnhődésképpen tüntesse föl. A rabokkali együttlét csak akkor válik tűrhetlenné a felügyelőre nézve, ha az a rabokat ellenségeinek tekintti s fölük fél; ha azonban bizalmukat megnyerni igyekszik s velök felebarátiilag bánik, kik sok esetben tartatatlan helyzetük vagy a rossz társaság miatt jutottak a bűnös utra, akkor a börtönfelügyelő helyesen megfelel feladatának s a rabok ezt látván, önként kibékülnek sorsukkal s helyzetükhöz hozzászoknak, azért a rabok felebarátoknak tekintendők és szigorú, de szívélyes bánásmódban részesítendők.

A börtönszolgálatban a fődolog az, hogy a felügyelő személyzet legkisebb hibát vagy visszaélést el ne kövessen s akkor tekintélye is lesz nemcsak a rabok, hanem főlebvalói előtt is.

Ha egy börtönfelügyelőt önmagával számolt s a börtönszolgálatnak minden jó és rossz oldalát megismerte s hajlandósággal és szeretettel kész elvállalni a szolgálatot, az ne riadjon vissza a nehéz földattól, kivált, ha szándéka azt lelkiismeretesen, pontosan és becsületesen teljesíteni; ott is hálát s jutalmat arat idővel, mert nemcsak főlebvalóinak, hanem a felsőségeknek is érdekében áll jóralvaló s képzett börtönfelügyelőket szerezni, miután tudvalevő dolog, hogy a börtönök berendezésére költött pénzüsszegek mindaddig kidobott milliók, míg kellő s alkalmas munkásokat, t. i. a börtönszakban jártas és kiképzett felügyelő személyzetet nem nyernek a letartóztatási intézetekhez.

Kocsárdy Péter.

Vegyesek.

Lakásváltoztatásunk. Bocsánatot kell kérnünk olvasóinktól, hogy ily hamar ismét változásról adunk értesítést. Ugyanis mostani helyiségünk a Fehérvári-uton csak ideiglenes volt, s mi azt akartuk, hogy a nagygyűlés már végleges otthonában találja lapunkat. Ezért igyekeztünk, hogy még október 1-én átmehezzünk *IX., Lónyai-utca 49. szám* alatti lakásunkba. Ez a változás olvasóinkat úgy is csak kis mértékben érdekli, munkatársainkat és a hozzánk fordulókat tisztelettel kérjük, szíveskedjenek leveleiket *már szeptember 20-ától* a fenti címre küldeni, mert jövő számunk onnan expedálódik.

Munkatársaink közé belépett *Lőrincz Ferenc* szatmárnémetii fogházőr.

Begyelán Sándor nagyenyedi c. fő-fegyőrrel irtuk mult számunkban, hogy mozgalmunknak ellensége. Levélben megkeresett bennünket és kijelentette, hogy ezt csak ellenségei fogják rá. Mi szívesen elhiszük neki s óhajtjuk, hogy igaz legyen. Ezzel magunk részéről az ügyet befejeztünk tekintjük, mert a veszekedésnek nem vagyunk híve.

A letartóztatási intézetek altisztjeihez. Amidőn ezen közleményem megírásához fogok, mindenekelőtt kedves kollégáimnak szíves elnézését kérem, ha várokozásuknak bármi tekintetben nem úgy felelnék meg, mint azt talán óhajtánák. Kijelentem azonban, hogy én itt pusztán a saját egyéni véleményemet fejtem ki és azt szeretném, ha az én nézetemet bírálókat alá vennék és megjegyzéseiket szintén közölve, egy közös, meg egyező vélemény alapján mi is módosíthatnánk helyzetünkön.

Hogy helyzetünk módosítása nagyon is szükséges, azt érezzük, tudjuk mindnyájan s hogy ez ideig semmiféle mozgalmat nem indítottunk, annak magyarázatát abban találom, hogy nem volt közöttünk senki, aki előálljon kéréseinkkel.

Pedig nekünk, altiszteknek is vannak viselt állásunkban olyan szükségünk és sérelmeink, amelyeknek jogossága elvitázhatatlan, szükségessége pedig elodázhatatlan.

Jóllehet, hogy mint altiszt kollégáim, én sem akartam kezdeményező lenni és így sem tekintem magamat annak, mégis elősorolom röviden azon sérelmeket, amelyek — szerintem — mindnyájunknak közös sérelmei és amelyeknek orvoslása a legszükségesebbnek mutatkozik.

1. Sérelmes, mert nagyon hátrányos reánk nézve az ötödéves előléptetési rendszer. Jól tudjuk ugyanis, hogy általánosságban mintegy 10 évi szolgálat szükséges ahhoz, hogy valaki altisztté kineveztessek; szerencsés esetben is tehát legalább 25 évi szolgálat szükséges a mostani rendszer mellett a legmagasabb fizetési fokozat eléréséhez.

Kinek van azonban közülünk biztosítva élete, hogy 25 évig, sőt ennél hosszabb ideig is szolgálatképes legyen!?

Fizetésünk javítását és emellett azt kell kivivnunk, hogy az ötödéves előléptetési rendszer 3 évre szállítassék le, mert így is legalább 19 évi szolgálat fog kelleni ahhoz, hogy a legmagasabb fizetésünket elérhessük!

2. Lakbérünk megállapítása szintén sérelmes ránk nézve, mert ha már az altiszt állás magasabb fizetést von maga után, ebből önként következik, hogy aránylagosan a lakbér is emelendő volna. Mindenki előtt ismeretes ugyanis, hogy a mostani általános drágaság mellett a lakbérek is mennyire felemelkedtek és hogy a részünkre megállapított lakbérből állásunknak megfelelő lakást bérelni lehetetlenség.

3. Ruházatunk kicserélése szintén nem tűr halasztást, mert nagy igazság az, hogy „a ruha igen sok tekintélyt kölcsönöz az embernek!” A mi ruházatunk azonban nemcsak, hogy teljesen egyenlő az örökével, hanem zsávoly ruhánk a letartóztatottakéval is teljesen azonos.

Amidőn altisztekké kinevezettünk, kivételtünk ugyan az örök sorából, de amennyiben az az egy pertli külömbözet oly lényegtelen, hogy az e téren laikus ember

azt csak alig veszi észre s a letartóztatottak is csak huzamosabb idő után tudják megkülönböztetni az altisztet az őrtől, — arra kellene törekednünk, hogy ruházatunk állásunknak megfelelő mértékben, jó minőségben — és jelzéssel volna előállítva.

4. Általánosan ismeretes dolog, hogy az altiszt sehol sincs úgy felhasználva a tisztí teendők ellátására, mint épen nálunk.

A fogházfelügyelő honn nem létében, vagy szabadságoltatása esetén az altiszt a helyettese és így végzi úgy az irodai, mint az összes külső szolgálati teendőket, vagyis, ha a fogházfelügyelői állás viselésére nem bír is kellő kvalifikációval, de a vele járó teendők végzésére megfelelő szellemi értelmiséggel bírnia kell az altisztnek, annál inkább, mert a helyettesítés számos esetben huzamosabb ideig, sőt évekig is eltarthat. És hogy az altiszt a tisztí teendők végzésére képes legyen, azt meg is követelik tőle, sőt vannak helyek, ahol egyenesen tisztí (irodai) teendők végzésére osztják be az altisztet. Ezen teendők végzése pedig — még más előkészület mellett is — bizonyos ideig tartó gyakorlatot kíván meg.

A tisztí állás elnyerésére már az altisztek számára is nyitva van ugyan az út, de mégis, sokszor az arra már igazán érdemes altisztet is nagy űr választja el ettől, s ez az űr: a középiskola 4-ik osztályáról szóló bizonyítvány hiánya.

Ennek a megszerzése űtközik legyőzhetetlen akadályokba, mert egyiknél az anyagi gondok, másiknál a hivatalos teendők nehezdednek olyan sullyal a vállaikra, hogy dacára annak, hogy úgy az irodai, mint a külső szolgálat ellátásában teljes jártassággal bír, — a fenti okokból mégis el van előtte zárva a tisztí állás elnyeréséhez vezető út.

Más fegyveres testületeknél úgy segítettek az altisztek helyzetén, hogy az arra érdemes altisztek részére törzs-, vagy járásőrmesteri állásokat rendszeresítettek, megfelelő javadalmazással.

Hány altiszt van közöttünk is, aki hasonló kiváltságokra érdemes és méltó volna! És ha ez más fegyveres testületeknél kivihető volt, szerény nézetem szerint ez nálunk is épen úgy kivihető volna és ezáltal honorálva volna annak az altisztnek nemcsak gyakorlati tudása, hanem hosszú szolgálati ideje is!

Baán István.

*

Mi ezekhez a sorokhoz csak annyit fűzünk hozzá, hogy ami az altisztek anyagi és ruházati kérdésekben való haladását illeti, az szoros és elválaszthatatlan kapcsolatban van az örökével. Küzdjenek tehát azokkal együtt minél lelkesebben és legyenek még ebben is vezetőök. Ami az utóbbiakat (rangjelzés, tisztí állások helyettesítése és elnyerése) illeti, azokban helyesen teszik, ha ők a saját szűkebb körükben is akciót indítanak. Lapunk természetesen az altiszteknek és épen úgy rendelkezésére áll, mint az őrségnek.

Megjegyzések. *Balla József* kartársnak „Az Őrség” folyó évi 3. számában közölt indítványának egyes részeit, illetve pontozatait célszerűségi és méltányossági szempontokból elfogadhatóknak nem tartom és azokra a következő megjegyzéseket bátorkodom tenni:

1. Balla József kartárs a fizetésrendezést öt rangfokozatban 3 évenkénti előléptetéssel s városok szerinti megkülönböztetés mellett drágasági pótlék nyújtásával, valamint a lakbérnek 40 koronával leendő emelése mellett óhajta.

Ezen nézetét nem osztom először, mert kivételt képeznék, amennyiben más állami ágazatoknál négy rangfokozat 4 évenkénti előléptetéssel van érvényben, másodsor a méltányosság is emellett szól; a drágasági pótlék adása szerintem igen sok helyen s még több kartársunkban bizonyos fokú irigységet szülne s így ezt teljesen mellőzném, hanem a lakbér, amely mai előrehaladt korban minden városban feltűnően s elviselhetetlenül drágul — méltányos és arányos — emelését feltétlen szükségesnek tartom. A fizetés emelkedése tekintetében Budapest, Fiume és Kolozsvár miatt emeltek ki, illetve mint valami kiváltságos városok, miért helyezték a többi, esetleg nagyobb városok elé, véleményem szerint nem méltányos, sőt igazságtalan; ez azt mutatja, hogy indítványozó az ország többi városainak megélhetési viszonyait nem ismeri, mert érvelése sehogy sem állhat meg, sem lélekszám, sem földrajzi fekvés vagy más indok mellett sem, mert lélekszám tekintetében Pozsony, Szeged, Debrecen megelőzi Fiumét és Kolozsvárt, földrajzi fekvés miatt nagyobb drágaságnak kitett városok ismét csak Pozsony, Sopron, Győr stb. Bécs és Budapesthez elég közel eső városok lehetnek; különben e tekintetben a napilapok eléggé híű és világos képét adják az ország összes városainak piaci és egyéb árucikkeinek kínálat-, keresletéről és áráról, — ezek szerint pedig minden városban arányosan a kereslet mindig jóval fölülmulja a kínálatot s így minden városban egyforma nehéz a megélhetés. Az egyenruhára szóló indítványra megjegyzéseim a következők:

1. Mindenekelőtt tartsuk szemelőtt azt, hogy mi az igazságügy őrei és végrehajtó közegei vagyunk s illő és méltányos, hogy ezen magasztos és komoly hivatásunknak megfelelő egyenruházatot viseljünk, mely egyrészt már külsőleg is minden más hivatásbeli közegektől megkülönböztessen, másrészt pedig egyttal a célszerűséget és bizonyos külsőcsínyt is szolgáljon s így a törzsőrmesteri egyenruhának megfelelő ruházatot tartom legcélszerűbbnek.

Tehát hivatásunkat tekintve, sehogy sem tartom alkalmasnak a fekete posztó sapkát, fehér selyemzsinórral és szellőző lyukacsokkal.

2. A nyakon hurokkötéses köpenyben semmi célszerűséget nem találok, nézetem szerint a törzsőrmesteréhez hasonló gombos köpeny jobban szolgálja a célt.

3. Téli sötétzöldes posztóból zsinórnélküli zub-

bonyt egyáltalában szolgálattal összeegyeztetni nem tudom, mert ez teljesen megfelel a régi divat s a kötelező katonai egyenruhának s különben is minden ruhadarabnak más és különféle színűsége a külsőcsinyt nagyon leszállítaná és nem egyezne komoly hivatásunkkal.

4. Indítványozó évenként 4 nyakraválót kér, én e tekintetben szerényebb vagyok, megelégszem 2-vel is, s azt hiszem megfelelő kimélet, tisztántartás és az előírt külsőcsiny folytonos betartása mellett, teljesen elegendő is; különben is lehajtos nyaku (gallér) zubbonynál nyakraváló teljesen felesleges.

5. A nadrágot illetőleg nem osztom teljesen kartársam indítványát, mert tudásom és tapasztalásom szerint az országban nem egy olyan hely van, ahol az őszi esőzés beálltával egész késő tavaszig cipőben nem lehet járni s így évenként egy csizmanadrág, 1 pár csizma, 1 pár cipő és két évenként egy pantallónadrág nemcsak célszerű, de feltétlen szükséges is.

Ezzel bátorkodom Balla József kartársnak indítványára megjegyezni, hogy őt ezen indítványa készítésében csak méltányos ügyünk iránt érzett igazi jóindulat és kartársi szeretet vezette, elismerem és mindenekfelett méltánylom és így az én megjegyzéseimet is csak közös ügyünk, illetve óhajunk iránt érzett ugynevezett kötelességérzetnek kérem tekinteni, legyen még szabad megjegyeznem a következő közmondást: „egyetértéssel a legkisebb dolgokból is a legnagyobb művek létesíthetők, míg ellenben egyet nem értéssel a legerősebb, legnagyobb alkotások is széthullanak” s így ezen közös ügyünknel is csak mindenekfelett az összetartást és egyetértést tartom főkélléknek, mert ha mindnyájan egy közös akaraton leszünk, azt hiszem a remélt siker, ha késik is, de nem fog elmaradni. Polónyi Géza volt igazságügyminiszterhez benyújtott emlékiratunk és kérelmünkben helyzetünkre nézve minden elég kedvezően van kifejtve s én ép azért ehhez továbbra hiven ragaszkodom s a legközelebb tartandó nagygyűlésnek úgy összeségét, mint minden egyes résztvevőjét ezuttal is arra kérem és buzdítom, hogy ezen kérelmünk kedvező elintézése iránt szerény tehetségéhez képest ki-ki legnagyobb odaadással törekedjék s mert a folytonos elv és irányváltoztatás, valamint a már előterjesztett kérelemnek minduntalani megtoldása és foltozása ellentünk illetékes helyen csak ellenszenvet szülhetne.

Reményilem, hogy a nagygyűlésen szerencsénk lesz indítványozó és más érdeklő kartársakkal ezen közös ügyünk felett támadt jóhiszemű nézeteltéréseinket eloszlatni.

Madary István.

Gyűjtőfogházi állapotok. A budapesti gyűjtőfogházból kaptuk az alábbi levelet, amelyet közlünk egész terjedelmében, mert hallatlan dolgokról rántja le a leplet. Állításainak valóságáért a felelősség a küldőjé terheli, de ha ezek a dolgok igazak, csunya világot vetnek egyik legnagyobb fogházunk állapotaira. Gondoskodunk arról, hogy lapunk egy példánya az igazgató kezébe eljusson, de természetesen az író nevét semmi-

esetre sem áruljuk el, ha az adatokat bizonyítani is tudja. Örülünk, hogy lapunk egyetértést szült a gyűjtőfogházi fegyőrök között, maradjon is ez meg minél tovább és terjedjen minél szélesebb körben. „Lapunk legutóbbi számában szóló volt az őrparancsnokok gőgösségéről és basáskodásáról. Erre vonatkozólag olyan újabb adatot óhajtok közölni, mely minden eddigit fölülmul. Vannak olyan őrparancsnokok, akik nem jó szemmel nézik a fegyőrök közötti egyetértést és azt minden áron megbontani szeretnék. Így például a budapesti országos gyűjtőfogházban, a mióta lapunk megindult, példás egyetértés uralkodik, az őrparancsnoknak ez azonban úgy látszik, nem igen tetszik, mert mihelyt alkalom nyílt rá, igyekezett az összetartást megzavarni. A nagyméltóságú Igazságügyminiszter Ur ugyan a gyűjtőfogházi fegyőrőség részére 1115 korona rendkívüli segélyt utalványozott ki, hogy az a nyomorban levő családok apák között osztassék szét, azok nyomorgó, csaknem éhező gyermekeinek némi segítésére. Fájdalom azonban, mi csaknem sirva vettük tudomásul, hogy a fegyőrök egy része ezen csekély segélytől, melyre oly nagy szükségünk lett volna és melyet, különösen a nagyobb családok, már oly régen vártunk, az őrparancsnok basáskodása és szivtelensége miatt elestünk. Az őrparancsnoknak voltak kiválogatott emberei, kik tudtak neki hizelegni és árulkodni társaikra, ezeket terjesztette be az igazgató ur elé, mint olyanokat, kik nagy családjakkal leginkább rá vannak utalva a támogatásra. Ezeknek pedig legnagyobb része kis családú, sőt egyáltalán családtalan volt, mig mi, akik igazán alig tudjuk nagy családunk számára a betevő falatot megkeresni, azért mert nem tudunk hizelegni az őrparancsnoknak és felebbvalóinknak, de kötelességünket pontosan teljesítjük, nem részesültünk egyáltalán a segítségben. Az igazgató, anélkül, hogy meggyőződött volna arról, hogy valók-e az őrparancsnok állításai, jóváhagyta az előterjesztettek segélyezését. Ha a szolgálatot egyformán kell teljesítenünk, akkor a jutalmazásunk is egyenlő legyen és a felebbvalók ne tegyenek különbséget közöttünk, mert ez sohasem szült jó szolgálatot és egyetértést, hanem irigykedést, haragot és vizzálykodást.”

Értekezlet Kassán. A fogház-örsemélyzet fizetésrendezése céljából a kassai kir. törvényszéki és a területén lévő járásbírósi fogházőrök f. hó 1-én a végleges fizetésrendezés s ezzel kapcsolatban az előléptetési viszonyok javítása s a lakberek végleges rendezése, a pótlék rendszer megszüntetése, a nyugdíj törvény módosítása, a szolgálati programika megalkotása s az egyenruházat megváltoztatása, a titkos minősítés megszüntetése dolgában értekezletet tartott. Az értekezlet hangoztatta, hogy az ország 2550-nél nagyobb számú fegyházi, börtöni, gyűjtőfogházi, de különösen fogházi őrszemélyzete érzi leginkább az 1904. évi I-ső t.-cikkkel életbeléptetett pótlékrendszer s az ezt követő türheteretlen rossz előléptetési rendszernek káros következményeit, a miniszterelnök, mint pénzügyminiszter és az igazságügyminiszter a

mult 1906. évben program előterjesztése alkalmával megnyugtató kijelentést tettek, de az csak ígéret maradt. Az értekezlet ennél fogva elhatározta, hogy csatlakozik némely módosítással „Az Őrség” által indított mozgalomhoz s hogy kivánalmait az Őrszemélyzetnek 1907. évi október havában *Budapesten* tartandó Országos Kongresszusán előterjeszti. Kivánja az értekezlet a jelenlegi pótlék-rendszer eltörlésével összefoglalt minta szerint való végleges fizetés- és lakáspénz-rendezést, az előléptetési viszonyok végleges rendezését olyformán, hogy az Őrszemélyzet külön testületet képezzen és pedig kezdőfizetés főfegyőr, börtön és fogházörnmester részére 1200 korona, előlépés 4 év, 1-ső 4 évi szolgálat után 200 kor. s a többi 4—4 évi 100—100 korona, 15 évi egymönösítő szolgálat után ismét 100 kor. korpótlékot kapjon. Fegyőr, börtön és fogházörök kezdőfizetése 800 korona, előlépés 4 év 200 korona, további 4—4 évi 100—100 korona, 15 évi szolgálat után 100 korona. Husz év után ismét 100 korona, a lakáspénzt a m. á. v. allisztek és szolgák megállapított lakbér mintája szerint kérjük. Kérjük a nyugdíj-törvény módosítását, a hivatalos órák egyöntetívű tételét és az egyenruházat mielőbbi megváltoztatását. Mielőtt azonban a végleges fizetés-rendezés törvényerőre emeltetnék, még a jelen év folyamán drágasági pótlékokat kérünk.

K. P.

A nagygyűlésről. Amint a mellékelendő aláírástokat megkaptuk, a kérvényt azonnal beterjesztettük az igazságügyminiszteriumba. Szerkesztőségünk hivatalból tudakozódott a kérvény állása után és megtudtuk, hogy azt véleményezés céljából *dr. Ládai István* alügyésznek osztották ki, mint előadónak. Rögtön felkerestük őt és kértük az ügynek lehetőleg kedvezőképen való elintézésére. Ő ki is jelentette, hogy a kérvényt pártolólag fogja tovább terjeszteni, ez természetesen nem azt jelenti, hogy az engedély már bizonyos, mindazonáltal remélhető annak sikeres elintézése. Kérjük tehát ezuton is a több tagból álló Őrségeket, tartanak minél előbb értekezleteket, válasszák meg küldötteiket és lássák el őket utasításokkal minden tekintetben. Ezekről az értekezletekről *rövid* tudósításokat küldjenek be nekünk, amelyek tartalmazzák a küldöttek neveit is. A dolog most már komoly stádiumba jutott, ehhez mért megfontolással cselekedjen tehát minden egyes testület. Nagyon célszerűnek találunk, ha minden egyes kiküldött, aki többek nevében jön, megbízólevelet hozna magával, amelyen a megbízók nevei egyenként ki lennének tüntetve. Ez fontos esetleg a szavazásnál a többség megállapítására. Minél gyorsabb és megfontoltabb intézkedést kérünk, mert az idő rövid.

Az Őrség köréből.

Kinevezések:

Az igazságügyminiszter *Ilyés Albert* címzetes főfegyőrt a n.-enyedi kir. orsz. fegyintézethez főfegyőrré kinevezte.

Szombatfalvi Péter dési kir. törvényszéki fogházör Désre, *Baranyai János* egri kir. tszéki fogházör Egerbe, *Duppall Adolf* győri kir. tszéki fogházör Nezsiderbe *hivatalsszolgákká* kinevezettek.

Nagy József a kir. orsz. gyűjtőfogházhoz, *Mohai Károly* a nagy-enyedi kir. fegyházhoz, *Diós Kálmán* és *Pfeifer János* a soproni kir. fegyintézethez, *Hortopán Gergely* és *Pintye Károly* a szamosújvári kir. fegyintézethez, *Földvári János* a váci kir. fegyintézethez *fegyőrökké* kinevezettek.

Véglegesítések:

Tóth János mária-nosztrai, *Balla József* nagy-enyedi, *Csukás Mihály* és *Bereczki Sándor* szamosújvári fegyőrök véglegesítettek.

Véglegesítést nyert:

Kovács István soproni kir. fegyintézeti fegyőr.

Meghalt:

Gecse Dániel zilahi kir. tszéki fogházörnmester.

Áthelyezések:

Veres József kolozsvári és *Dérei Márton* nagy-szebeni fogházörök kölcsönösen áthelyeztettek.

A győri kir. főügyész *Vörös József* zirci és *Horváth József* tapolcai kir. járásbírói fogházöröket kölcsönösen áthelyezte.

Balla József fegyőr Szamosújvárról Nagyenyedre helyezettett át.

Sárosi Albert csikszeredai kir. tszéki fogházör a gyergyósztmiklósi kir. járásbíróshoz, *Bors Ádám* csikszeredai kir. tszéki fogházör a csikszmártoni kir. járásbíróshoz, *Beke István* csikszmártoni jbrósági fogházör a csikszeredai kir. tszéki fogházhoz áthelyeztettek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. M., *Muraszombat.* Az első számot postára tettük újra, ámbár annak idején is elküldtük. Ha most sem kapta meg, tudassa velünk.

Kreitner Simon, *Márianosztra.* Fáradozásáért köszönet, üdvözetünket adja át minden hívünknek. Sajnálattal értesitem azonban, hogy a 2-ik és 3-ik számokkal már nem szolgálhatunk, mert a nagy utánrendelés miatt elfogytak.

Pap Béla. Tartalmas, alapos és kimerítő cikkét sajnós, csak a jövő számban hozhatjuk, mert most kissé későn jött és nem akarjuk nagyon megkurítani. Üdvözet. Az egyenruha után nonszóra nézek.

N. N., *Budapest.* Névtelen leveleket nem veszünk figyelembe. Ami azt a kívánságát illeti, hogy napilapokkal lépünk érintkezésbe, azt mi is akarjuk, csak arra várunk, hogy az igazságügyminiszter engedélyezze a nagygyűlést. A lap terjedelme a 6 korona előfizetési ár mellett nem lehet nagyobb, mert minden oldal nagyon sok költséget okoz. Mások írja a levele alá a nevét.

P. H. 333. Kérdésével lapunk más helyén bővebben foglalkoztunk. Beszéltünk ebben az ügyben *Makovicska Ottó* ellenőr urali is, de ő arra nézve nem tudott felvilágosítást adni, miért nem adtak minden egyes örnek drágasági pótlékokat családja számának arányában, hisz mindenkit egyaránt sujt a mértéketlen drágaság.

Dr. Dési Géza *Budapest.* Nem volt időnk már szives engedélyt kikérni arra nézve, hogy b. levelét közreadhassuk, bár abból olvascink egy nemesen gondolkozó emberbarát és előrelátó szociológusnak a mozgalomról adott véleményét ismerték volna meg. Így csak ez uton mondhatunk köszönetet érdeklődéséért, csetleges tanácsát és utbaigazítását kérve a jövőre nézve.